

1 Utorak, 13.01.2009.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.06h
6 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim, ustanite.
7 Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
8 Izvolite sjesti.
9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođo tajnice, dobro jutro. Molim
10 Vas, najavite predmet.
11 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Predmet IT-05-
12 88-T, *Tužitelj protiv Vujadina Popovića i drugih*.
13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. Vidim da su svi optuženi
14 ovdje, a i svi odvjetnici su u sudnici, kao jučer. Drugim riječima, nema samo
15 gospodina Nikolića iz tima Obrane gospodina Beare.
16 Dobro jutro i Vama, gospodine generale i dobro došli ponovno. Mi ćemo
17 sada nastaviti sa davanjem Vašeg iskaza.
18 Gospođo Fauveau, izvolite.
19 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.
20 SVJEDOK: SLOBODAN KOSOVAC [nastavak]
21 Ispituje gđa Fauveau: [nastavak]
22 [Braniteljica ispituje putem prevodioca]
23 P: Jučer smo razgovarali o tome da nije bilo i o zamjeni, odnosno
24 zastupanju komandanta. Tko mijenja načelnika štaba kada je on odsutan?
25 O: Načelnika štaba, kada je on odsutan, zamenjuje najstariji starešina
26 na tom mestu.
27 P: Ja bih Vam sada pokazala još jedan dokument, ne onaj koji smo
28
29
30

1 pokazivali jučer. Radi se, naime, o knjizi za obuku.

2 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Radi se o dokaznom predmetu 3178 /u
3 engleskom transkriptu: "P3178"/, to je dokazni predmet tužitelja.

4 Ono što nas zanima u ovome slučaju je zapravo da je ovaj priručnik za
5 obuku čitljiviji nego onaj drugi.

6 Konkretno, trebaće mi sljedeća stranica. Molim Vas, povećajte nam sâmo
7 dno ove stranice.

8 P: Dakle, ovako: mi smo jučer razgovarali o funkciji načelnika štaba,
9 koji je istodobno i zamjenik komandanta.

10 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Ja bih sada prešla na sljedeću stranicu.
11 Trebat će mi prvi dio ove stranice. Na ovoj stranici vidimo da piše naslov:
12 "Uprava za operativno-nastavne poslove". Vidimo da uz funkciju načelnika te
13 uprave se ne spominje zamjenik načelnika Glavnoga štaba.

14 P: Možete li nam kazati na koji način ta činjenica utječe na ovlasti, na
15 nadležnosti i autoritet načelnika Uprave za operativno-nastavne poslove, kada je
16 načelnik štaba odsutan?

17 O: Prvo, ne znam da smo se dobro razumeli, ali prevodilac je preveo da
18 je ovo knjiga, priručnik za obuku. Ovo što je prikazano, ovo je radna mapa
19 personalnih organa. Oni, na osnovu izvoda iz formacije - to su ove prve leve tri
20 kolone - popunjavaju stvarno stanje koje je u Vojsci Republike Srpske. I, na
21 osnovu ove mape, oni prate da li je neko mesto popunjeno ili nije popunjeno. U
22 konkretnom slučaju, ovde u Upravi za operativno-nastavne poslove, r... formacijsko

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mesto je popunjeno korektno i vidi se da posle general-majora Ilić Dragutina na
2 ovo mesto je došao pukovnik Miletić Radivoje. Ona dosledno do... pokazuje ono što
3 je i formacija. Ovde je samo načelnik Uprave za operativno-nastavne poslove,
4 ravnopravan sa svim ostalim direktno potčinjenim načelniku štaba.

5 P: Kada kažete da načelnik za operativno-nastavne poslove se nalazi na
6 istome nivou kao i ostali načelnici, možete li nam objasniti na koje druge
7 načelnike mislite?

8 O: Konkretno u štabu, na načelnike rodova.

9 P: Da li je na osnovi ove radne mape personalnih organa, odnosno izvotka
10 iz formacija, moguće zaključiti tko je u Glavnome štabu mogao mijenjati generala
11 Milovanovića kada je on odsutan?

12 O: Možete se zaključiti da bi, u normalnom redosledu, zamenjivao prvi
13 general Miletić. Ali, može se i zaključiti da načelnik štaba, kada negde izlazi,
14 može da kaže i: "Zamenjivaće me i neko drugi."

15 P: Kada je načelnik štaba privremeno odsutan, kakve su funkcije osobe
16 koja ga mijenja?

17 O: Pa, one p... funkcija osobe koja ga zamenjuje tog trenutka proističe iz
18 njegove privremene odsutnosti, a to znači da na tom mestu može u ime njega da
19 uradi samo neke stvari koje hitnost posla zahteva, i ništa više od toga.

20 P: Kada neka osoba mijenja načelnika štaba koji je privremeno odsutan i
21 ako u vrijeme toga zamjenjivanja nema ni komandanta, da li osoba koja mijenja
22 načelnika štaba automatski vrši i funkciju zamjenika komandanta?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, pošto funkcija zamenika komadanta */sic/* sama po sebi ne postoji,
2 onda on ne može da vrši funkciju zamenika komadanta u nikakvoj varijanti.

3 P: Da li u tom slučaju, kada nema načelnika štaba i kada nema
4 komandanta, osoba koja mijenja načelnika štaba takođe zamjenjuje i komandanta?

5 O: Ne. Ne može nikako ta osoba da zameni komadanta.

6 P: Možete li nam objasniti razliku između "zamjenjivanja" i
7 "zastupanja"?

8 O: Apsolutno. Razlika je vrlo jasna. Zamenjivanje je privremena radnja
9 koja traje u određenom trenutku na određenom mestu, i samo u hitnim slučajevima
10 se mogu doneti a... neke o... neke odluke, a te odluke su vrlo ograničene: primiti k
11 znanju, rešiti neke elementarne stvari, i zamenjivanje - osim u borbi, kada se
12 dešavaju neke vanredne situacije - ne daje nikakvo pravo odlučivanja,
13 naređivanja.

14 Zastupanje je status u službi kada su sve nadležnosti onoga koga a... koga
15 zastupate prenesene na Vas. Razlike između zastupnika i obavlja... čoveka koji
16 obavlja tu dužnost skoro nema. Jedina je razlika što je zastupanje, po zakonu,
17 vremenski ograničeno.

18 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Sada bih Vam pokazala dokument 5D553 /u
19 engleskom transkriptu: "5D753"/. To je Zakon o vojsci od 01.06.1992. Naime, radi
20 se o zakonu Republike Srpske. Konkretno, treba mi 15. stranica na B/H/S-u i 59.
21 na engleskom.

22 P: Mislim da je došlo do greške u prijevodu na engleski, pa ću Vas
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zamoliti da naglas pročitate član 156.

2 O: "Starešini koji je privremeno sprečen da vrši dužnost određuje se
3 zastupnik. Zastupnik se može privremeno odrediti na upražnjeno formacijsko
4 mesto. Zastupnik može vršiti dužnost pored svoje redovne dužnosti. Zastupanje
5 može trajati najduže šest meseci, a po odluci drugopretpostavljenog starešine do
6 jedne godine."

7 P: Možete li nam objasniti - mislim da ste Vi o tome već jučer govorili
8 - ali, da li biste nam mogli kazati što, na osnovi zakona, znači izraz
9 "privremeno spriječen"?

10 O: "Privremeno sprečen" znači da starešina koji je određen za to radno
11 mesto ne može da obavlja tu dužnost. Nikakav k... način.

12 P: Da li je viši oficir spriječen u izvršavanju svojih dužnosti kada se
13 nalazi u zoni svoje jedinice, ali kada se ne nalazi na komandnom mjestu?

14 O: Nikako. Nijedan oficir, pogotovu toga ranga, ne obavlja posô za t... sa
15 tog mesta. Njegovo je radno mesto cela zona. Za načelnika štaba - u štabu
16 Glavnog štaba - je radno mesto cela Republika Srpska.

17 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, ja ne znam
18 šta se događa s drugima, ali ja imam problem sa zapisnikom.

19 A, sada radi, hvala Vam.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala Vama.

21 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

22 P: U ovom predmetu koji nas zanima, general Milovanović, načelnik štaba,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 je u jednom razdoblju se nalazio na isturenom komandnom mjestu. Da li je u
2 takvome slučaju general Milovanović privremeno spriječen u vršenju svojih
3 dužnosti?

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Vanderpuye?

5 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Ja nemam /?problem/ s pitanjem, no
6 radi se o općoj tvrdnji koja traži činjenični zaključak. "Da li se on nalazi u
7 zoni odgovornosti i spriječen je u vršenju svojih dužnosti?" - radi se, naime, o
8 činjeničnome pitanju, a svjedok nije kvalificiran da dâ na njega odgovor. Koliko
9 ja znam, on ako je jednostavno odsutan -

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Shvaćam, shvaćam što ste Vi htjeli.

11 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Ja ću preformulirati pitanje.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, svakako, gospođo Fauveau. Izvolite.
13 I, hvala i jednome i drugome na reakciji.

14 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

15 P: Dakle, da li je u Vojsci Republike Srpske... Odnosno, da li načelnik
16 štaba može obavljati svoju dužnost, svoju funkciju, s isturenog komandnog
17 mjesta?

18 O: Taj odgovor ćete dobiti sada posredno. Ali, prvo činjenica - pojam
19 "komandnog mesta". Pojam "komandnog mesta" sačinjava kompleks od nekoliko mesta:
20 osnovno komandno mesto, istureno komandno mesto, pozadinsko komandno mesto; da
21 ne kažem sada rezervno, naredno, ili bilo koje drugo. Sve skupa, oni čine

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 komandno mesto, što znači - na bilo mesto bilo kad da se nalazi, on se nalazi na
2 komandnom mestu i obavlja svoju dužnost.

3 P: Mislim da ste kazali... A mislim da je, evo, na 6. stranici, u 18. i
4 19. retku došlo do problema u zapisniku, Vi ste, naime, govorili o više
5 komandnih mjesta: o komandnom mjestu, o isturenom, pozadinskom komandnom mjestu.
6 Što zapravo čine sva ta komandna mjesta?

7 O: Možda neki put preteram u konciznosti. Postoji samo jedno komandno
8 mesto, a to jedno komandno mesto se sastoji od više elemenata. Jedan od
9 elemenata komandnog mesta je osnovno komandno mesto. I jedan od elemenata
10 komandnog mesta je istureno komandno mesto. Prema tome, komandno mesto je sistem
11 više podsistema. Prema tome, u bilo kojem ti... na bilo kom od tih i... podsistema
12 ako se nalazite, vi ste u sistemu komandovanja vojskom.

13 P: Kakve su posljedice zastupanja? Na koji se način odražava zastupanje
14 na starješinu koji nekoga zastupa?

15 O: Posledice su zastupanja ako neko nekoga zastupa na nekom radnom mestu
16 - znači, ako mesto nije upražnjeno - onaj koji je bio na tom radnom mestu više
17 ne može da obavlja tu dužnost na koju je određen zastupnik. A onaj koji je
18 određen za zastupnika, on obavlja dužnost u punom kapacitetu; iz toga proizilaze
19 sva njegova prava i obaveze. Obaveze - da sprovodi tu dužnost na najbolji mogući
20 način, a prava da onda, u skladu sa tom dužnosti, on bude stimulisan i nagrađen.

21 P: Da li zastupanje ima posledice, odnosno ima li veze i s plaćom osobe
22 koja nekoga zastupa?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pod "nagradom" sam mislio, između ostaloga, i plata.

2 P: U trećem odlomku člana 156 Zakona o vojsci, koji se nalazi pred Vama,
3 spominje se jedna odluka. Možete li nam kazati o kakvoj odluci u tom odlomku se
4 govori?

5 O: U trećem s... pasusu ovoga člana govori se o dve stvari: da se, ovaj,
6 može zastupati najduže šest meseci i to, ovaj, po odluci... šest meseci po odluci
7 jednog starešine, po odluci drugog starešine, i da i jedno i drugo se zastupanje
8 reguliše odlukom. Naime, donosi se naredba kojom se reguliše zastupanje
9 određenog starešine. Naredba podrazumeva tačno elemente: koje se mesto zastupa,
10 ko ga zastupa, da li zastupa uz svoju dužnost ili vrši samo zastupanje, i u kom
11 vremenu se zastupa, al' ne duže od šest meseci.

12 P: Je li moguće, u skladu sa zakonom i uz sve legalne konsekvence,
13 nekoga zastupati bez pisane odluke?

14 O: Nije moguće. To regulišu veliki broj pravila i propisa. Ja ću samo
15 reći - jedan je propis zakon, jedno je pro... pravilo službi, drugo su propisi o
16 materijalnom poslovanju, i sl. Bez toga dokumenta onaj ko zastupa ne može da
17 donese nijednu valjanu odluku. A da ne kažem da bi bio u situaciji da nijedan
18 potčinjeni ne mora da izvrši onda naređenje, koje je tog trenutka nelegalno i
19 neleg...nelegitimno.

20 P: Da li odluka o zastupanju se može naći u osobnome dosijeu oficira?
21 Danas kada se pogleda dosije nekoga starješine, da li bismo, dakle, u njegovom
22 personalnom dosijeu mogli naći odluku o zastupanju, ukoliko takva odluka
23 postoji?

24 O: To je odluka koja je vrlo važna za status i za službu svakog
25
26
27
28
29
30

1 oficira i onda se mora naći. Ne da l' se može il' ne može - ona se mora naći.
2 Iza nje proizilaze... iz nje proizilaze mnoge druge posledice.

3 P: Možete li nam reći da li - lingvistički, dakle jezično - i u JNA i u
4 Vojsci Republike Srpske razlika između zamjenjivanja i zastupanja se još uvijek
5 čini?

6 O: Apsolutno. To je suštinska i profesionalna razlika i svaki vojnik tu
7 razliku ima u krvi.

8 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Sada bih Vam želela pokazati dokazni
9 predmet P412. Htjela bih Vam pokazati dva pravila. Zapravo, prvo je P412. To je
10 pravilo o štabu kopnene vojske Jugoslavenske narodne armije, odnosno o kopnenoj
11 vojsci JNA. Treba mi stranica 36 na B/H/S-u, a 22 u engleskom. Znači, pravilo o
12 korpusu kopnene vojske JNA.

13 P: U paragrafu koji prethodi članu 68 /u engleskom transkriptu: "58"/
14 možemo vidjeti da načelnik operativno-nastavnog organa je zamjenik načelnika
15 štaba, a u B/H/S-u riječ koja se koristi je "zamjenjivanje", odnosno "zamjenik".
16 Vidite li taj dio teksta?

17 O: Da.

18 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] A sada bih Vam pokazala dokazni predmet
19 P410. To je pravilo koje se tiče odgovornosti i dužnosti štaba /?korpusa/
20 kopnene vojske u mirnodopsko vrijeme. To je takođe pravilnik koji je izdan u
21 bivšoj Jugoslovenskoj narodnoj armiji. Treba mi stranica 12 na B/H/S-u, a 10 na
22 engleskom jeziku.

23 P: Molim da pročitate paragraf 2 točke 13, ono što prethodi dijelu pod
24 brojem 2, jer postoji u prijevodu greška. Pa Vas molim da pročitate, znači, broj
25 2, potparagraf broja 13. Možete li to pročitati glasno?

26 O: Na ekranu vidim član 12.

27

28

29

30

1 P: Prije člana 12, zadnja rečenica, molim.

2 O: "Načelnika štaba, kada je odsutan, zastupa načelnik organa za
3 operativno-nastavne poslove."

4 P: U tom slučaju, da li ova riječ "zastupanje" ima isto značenje kao što
5 je ima u pravnom smislu?

6 O: Ta reč ima isto značenje, al' su ovde bitne dve razlike. Vi ste meni
7 prikazali prvo pravilo kopnene vojske, KOV, a posle ste mi pri... pokazali
8 pravilnik o nadležnostima korpusa KOV. To su dijametralno dva suprotna
9 dokumenta. Pravilni... pravilo o kopnenoj vojsci, KOV, je namenjeno komandama za
10 kreativno primenjivanje odredaba toga pravila, na način koji će odgovarati
11 njihovom stanju jedinica, stanju na terenu i cilja koji žele da postignu. No, ni
12 u jednom delu nije l... obavezujuće. Ono je usmeravajuće. I kao takvo, t... možemo
13 da tumačimo vrlo jasno da u pravilu korpusa KOV je preporuka da, u odsustvu
14 ovoga, da ga zamenjuje ili zastupa taj, što da li će komadanti primenjivati ili
15 neće - to je njihova kreativnost.

16 U ovom drugom dokumentu, pravilnik o nadležnostima, koji je zamenjen
17 kasnije naredbama o nadležnostima, je vrlo precizno rečeno: "Načelnika štaba,
18 kada je osustan /sic/ zast... kada je odsutan, zastupa načelnik organa za
19 operativno-nastavne poslove." Što znači - ovaj pravilnik je regulisao da
20 načelnika štaba, kad je odsutan, naredbom se može regulisati da ga zastupa samo
21 načelnik organa za operativno-nastavne poslove. Ne možete staviti nekoga
22 drugoga. Ali nije oslobodio da to ne regulišete naredbom o zastupanju. On ne
23 stupa na autom... po automatizmu po ovome stavu, nego proizvodi obvezu kako ćete
24 vi naredbom regulisati.

25 P: Dva pravila koja sam Vam pokazala odnose se na korpuse. Da li ta
26 pravila se mogu automatski primijeniti na Glavni štab?

27

28

29

30

1 O: Pored toga što su oni /sic/ u suštini razlikuju - jedno je pravilo,
2 jedno je pravilnik, n...ne znam koliko je sada moguće ovde napraviti razliku - oni
3 se ne mogu nikako pri...primeniti na više sastave. Ni na armiju, pošto je to
4 pravilo koje je bilo iz vojske Jugoslavije, ni na Generalštab, odnosno Glavni
5 štab Vojske Republike Srpske.

6 PREVODITELJICA: Može li svjedok ponoviti zadnji dio odgovora?

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođu Fauveau, jeste li čuli što su
8 prevoditelji rekli?

9 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Da.

10 P: Molim Vas, možete li ponoviti zadnji dio Vašeg odgovora koji se tiče
11 mog pitanja, a pitanje je bilo: "Da li to pravilo ili taj pravilnik se može
12 primijeniti automatski na Glavni štab?" To su, znači, pravilo i pravilnik
13 korpusa, da li se mogu automatski primijeniti na Glavni štab?

14 O: Ni pravilo korpusa KOV, ni pravilnik o nadležnostima korpusa KOV ne
15 mogu se prinem...primeniti na Glavni štab Vojske Republike Srpske.

16 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Sada bih se vratila na Vaš izveštaj, a
17 broj dokumenta je 5D759. U B/H/S-u treba mi stranica 19, a u engleskom stranica
18 25. Zanima me posljednji dio, na samom dnu stranice. Posljednji paragraf,
19 odnosno zadnja točka u paragrafu pod brojem 51.

20 P: U ovome paragrafu kažete ili pišete da činjenica da je general
21 Miletić potpisao velik broj dokumenata dok je zastupao pretpostavljenog ne
22 odražava funkciju zastupanja. Možete li objasniti taj svoj zaključak?

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Vanderpuye.

24 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] U transkriptu cijelo vrijeme se
25
26
27
28
29
30

1 ovaj pojam "zastupa" prevodi kao "*stand in*". Želio bih biti siguran da govorimo
2 o istoj stvari, jer je to vrlo važna stvar.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu.

4 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] A, osim toga, u samome izvještaju u
5 engleskom se takođe koristi riječ "*stand in*".

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, i ja sam to takođe mislio.

7 Gospođo Fauveau?

8 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Što se mene tiče, ja bih prihvatila ovo
9 "*standing in for*" u ovom kontekstu.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Juče i danas tako se to prevodi gotovo
11 cijelo vrijeme, barem na engleski, zar ne? I to je još nešto na što sam Vas
12 želio upozoriti, jer ja vjerujem da se to događa i u francuskom, jer francuski
13 ide s engleskog. Ne uvijek, ali većinu slučajeva. Dakle, Vas molim da pokušate
14 to slijediti na Vašem monitoru, jer većinu vremena koristi se riječ "*standing in*
15 *for*", ali ponekad i ne.

16 Svaki puta kad dođe do razlike, Sudsko vijeće to neće uzeti u obzir kao
17 nešto što će imati utjecaja na poziciju koju zastupate bilo Vi, bilo
18 Tužiteljstvo.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući. Ali
2 ja, kao što sam rekla, prihvaćam ovu riječ "*stand in for*" u ovome kontekstu kao
3 pravilni prijevod.

4 Možda bih trebala ponoviti pitanje za Vas.

5 P: Kako ste došli do zaključka da činjenica da je general Miletić
6 potpisao neke dokumente, dok je zastupao načelnika Glavnog štaba, ne odražava
7 njegovu funkciju zastupanja? Sama činjenica da je potpisao dokumente ne odražava
8 funkciju zastupanja - kako ste došli do tog zaključka?

9 O: Prvo, proučavajući veliki broj dokumenata koji mi je stavljeno */sic/*
10 na raspolaganje, raznih vrsta i dokumenata i akata - gde pravim bitnu razliku
11 između jednih i drugih - drugo, u razgovoru sa kompetentnim starešinama sa
12 kojima sam imao prilike da razgovaram, koji su bili u Vojsci Republike Srpske,
13 došô sam do zaključka i do činjenice da je potpisivao neka akta; pod aktima
14 s...sa...sam... podrazumevam izveštaje, obaveštenja, i sl., a ne dokumenta - gde sam u
15 l... u zadnj... u sledećem delu ekspertize naveo šta su borbena dokumenta i prezicno
16 koja su borbena dokumenta - vidi se da ni sa jednim tim potpisom nije preuzeo na
17 sebe ulogu načelnika štaba, u bilo kom delu, nego je vršio, uslovno rečenu,
18 uslužnu ulogu. Obaveštenja i ova druga akta je potpisivao, ovaj je bio odsut... na
19 drugom mestu, izabrô je jedan od načina potpisivanja - po meni ne sretan, ali u
20 odnosu na akt korektan.

21 P: Koje su bile ovlasti generala Miletića kad je potpisivao te dokumente
22 dok je zastupao načelnika Glavnoga štaba?

23 O: Nisam malopre razumeo diskusiju između vas, možda i nije bitno. Ali,
24 ja polazim od činjeničnog stanja, i general Miletić nikada nije zastupô

25

26

27

28

29

30

1 načelnika štaba. A potpisivao je dokumente, moglo bi se reći, tačno u skladu sa
2 pravilom službe, na način... samo što je izabrô nespretan način regulisanja blok-
3 potpisa. Na... jedno vreme je potpisivô, verovatno, na nekim dokumentima koje sam
4 video korektno, što znači: kada načelnik štaba nije bio prisutan na osnovnom
5 komandnom mestu, a trebalo je potpisati izveštaj, da krene dalje sa osnovnog
6 komandnog mesta, zbog činjenice da to treba uraditi hitno, a ne taj izveštaj
7 slati na IKM, on je jedno vreme potpisivô: "za načelnika štaba" i izveštaj je
8 odlazio. To je korektno zamenjivanje u tom trenutku, primereno trenutku,
9 primereno aktu i primereno posledicama koje proizilazi /sic/.

10 Kasnije, kada sam pročitô u izjavi generala Milovanovića da on nije
11 voleo da se pot... da u potpisu je načelnik štaba, a da je... ga potpisuje drugi, po
12 meni, izabran je gori način. Nije smetalo generalu Milovanoviću da general
13 Miletić potpisuje da general Milovanović ne obavlja dužnost načelnika štaba
14 /nerazgovijetno/ zastupa. Al' je posledica i jedna i druga /sic/. Izabran je
15 način da se privremeno zameni u tom trenutku i za taj dokumenat, najvažniji.

16 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Sada bih Vam pokazala dokument pod
17 brojem 5D1017, to je dokument Drinskog korpusa. Datum je 4. juli 1995. godine.
18 Ono što me zanima je paragraf 2 ovoga dokumenta, u kojem možemo pročitati
19 sljedeće:

20 "Izuzetno, komandant jedinice može svojom naredbom poimenično ili po
21 funkcijama ovlastiti određeni broj starešina iz komande i odrediti koje akte
22 mogu potpisivati i da se na njihov potpis udara pečat."

23 P: Ovdje se radi o dokumentu Drinskog korpusa, koji se očito odnosi na
24 jedinice Drinskog korpusa. No, da li je ovakav tip pravila o potpisu i pečatu
25 bio uobičajen u Vojsci Republike Srpske?

26

27

28

29

30

1 O: Da. Ovde se ove... ova tačka 2 ovoga objašnjenje koji je ov... koje je
2 urađeno u Drinskom korpusu praktično može smatrati da je skoro s... prepisana iz
3 pravilnika o kancelarijskom poslovanju. I ovde se dve stvari, ovaj, bitno moraju
4 razlikovati. Može ovlastiti da potpisuje, a ne ovlastiti da donosi - on ne može
5 da prenese svoja ovlašćenja da donosi akt, nego samo ovlastiti da potpiše akt -
6 što je u konkretnom slučaju prećutno smatrano da je general Manojlo ovlastio
7 generala Miletića da potpiše izveštaj o borbenoj gotovost... o... izveštaje, dnevne
8 operativne izveštaje.

9 P: Vjerujem da ste već odgovorili ali, kako bismo bili potpuno sigurno
10 što ste rekli, da li ovlast da se potpiše dokument u sebi nosi i ovlasti onog
11 oficira koji bi normalno imao ovlasti da potpiše taj dokument?

12 O: Da budem precizan, ne. Ako ste ovlašćeni da potpišete, znači samo ste
13 ovlasteni /sic/ da potpišete. Kada bi bili ovlašćeni da donesete dokument, onda
14 bi mogli dokument i da donesete i da potpišete, a ovako je ovlašćenje dato samo
15 za potpisivanje.

16 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, budite
17 ljubazni, smijem li se konsultirati sa svojim klijentom za trenutak?

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, naravno.

19 [Odbrana i optuženi se savjetuju]

20 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Najljepša hvala.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, nastavite. Hvala.

22 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

23 P: Na temelju dokumenata koje ste vidjeli i analizirali, možete li reći
24 da li je general Miletić 1995. godine u bilo kojem trenutku, dok je bio
25 pukovnik, imao ovlasti koje bi normalno pripadale načelniku Glavnog štaba? Da li
26 su u bilo kojem trenutku njemu pripadale takve ovlasti?

27

28

29

30

1 O: Ni u jednom trenutku otkako je obavljô dužnost načelnika Uprave za
2 operativno-nastavne poslove - a to znači dok je bio pukovnik i general - nije
3 imô nijedno ovlašćenje o zastupanju načelnika štaba. Niti nijedna mu oblast
4 /sic/ nije prenesena, njemu u nadležnost.

5 P: Kada je general Milovanović bio odsutan - a govorim o privremenoj
6 odsutnosti - na koga su te funkcije prenesene?

7 O: U svakom trenutku, general Milovanović je zadržao sve nadležnosti
8 načelnika Generalštaba za sebe, bilo da se nalazi na bilo kom mestu u Vojsci
9 Republike Srpske. Nikome nije preneo nijednu nadležnost, niti je mogô da poim...
10 pojedinačno prenosi nadležnosti.

11 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Sada bih Vam pokazala dokument 5D1279.
12 To je presretnuti razgovor koji dolazi iz hrvatske kolekcije, željela bih to
13 samo reći za zapisnik. Možemo li malo povećati tekst na B/H/S-u, molim?

14 P: U ovome presretnutom razgovoru, na samom dnu vidimo da general
15 Nicolai, načelnik Glavnog štaba UNPROFOR-a, želi razgovarati sa generalom
16 Milovanovićem - to je na početku razgovora - ili s nekim tko ima ovlasti da
17 razgovara. I onda konačno razgovor obavlja s generalom Mladićem. Da li je to
18 bilo uobičajeno da stariji oficir, nadređeni oficir preuzima razgovor koji je
19 bio namijenjen, ili koji je trebao obaviti njegov podređeni, u trenutku kada je
20 podređeni bio odsutan?

21 O: Ovo je... ovo je jedan od primera odličnog funkcionisanja komandovanja
22 u Vojsci Republike Srpske. Kol'ko je poznato, kontakte sa UNPROFOR-om tačno su
23 napravljeni propisi ko kako... odluke ko kako, ovaj, kontaktira i šta r...
24 kontaktira. Ovde se jasno vidi da je je'an deo ovlašćenja za te kontakte bio na
25 generala Milovanovića - preneseno sa komadanta na generala Milovanovića.

26

27

28

29

30

1 General Nicolai tražio je generala Milovanovića ili nekoga od nadležnih. S
2 obzirom da su kontakti preneseni verovatno samo na generala Milovanovića, onda
3 jedini nadležni je onaj ko je preneo taj kontakt; praktično, njih dvojica su
4 jedini nadležni i on dalje nije prosledio, nego je preuzeo... preuzeo taj kontakt
5 i obavio taj razgovor.

6 P: A sada bih se vratila na Vaš izvještaj.

7 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Znači, radi se o dokumentu 5D759, to je
8 stranica 21 na B/H/S-u, molim, a stranica 26 na engleskom. Treba mi paragraf 59.

9 P: U ovome paragrafu kažete da komandovanje u Vojsci Republike Srpske je
10 definisano na tri nivoa: na strategijskom, operativnom i taktičkom nivou. Koji
11 je strategijski nivo?

12 O: Sa nivo... sa aspekta Vojske Republike Srpske, strategijski nivo je
13 Vojska Republike Srpske ili najveći deo snaga Vojske Republike Srpske.

14 P: Da li neke vojne akcije dobivaju komandu sa strategijskog nivoa?
15 Znači, da li se nekim vojnim akcijama komanduje sa strategijskog nivoa?

16 O: Sa strategijskim operacijama se isključivo komanduje sa strategijskog
17 nivoa, a u pojedinim slučajevima i strateg... komanda strategijskog nivoa može da
18 komanduje i sa operativnim akcijama, operacijama.

19 P: Tko planira operacije na strategijskom nivou?

20 O: Komandovanje podrazumeva i planiranje, što znači -

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Vanderpuye?

22 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Časni Sude, ja nisam htio prekidati
23 odgovor svjedoka, ali prethodno pitanje nije u cijelosti zabilježeno u
24 zapisniku, pa bi bilo dobro da se ono cijelo zapiše.

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Počnimo onda najprije s time.

26

27

28

29

30

1 Gospodine generale, ja ću se vratiti na ono prethodno pitanje koje Vam
2 je postavila gospođa Fauveau. Razlog tomu je zato što u zapisnik nije zapisan
3 cijeli odgovor kojega ste Vi dali. Pitanje je, naime, bilo:

4 "Da li je nekim vojnim akcijama zapovjedano, odnosno komandovano na
5 strategijskoj razini?"

6 A mi u zapisniku imamo nepotpuni odgovor, u kojem piše sljedeće:

7 "Strategijske operacije su takve da se njima komanduje isključivo sa
8 strategijske razine, a u nekim slučajevima komanda strategijske razine također
9 može zapovijedati operativnim..."

10 Možete li nastaviti dalje od tog mjesta?

11 SVJEDOK: Može s... komandovati sa operativnim apc...akcijama, sa
12 operacijama. I tačka.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] I zatim idemo na Vas, gospođu Fauveau.
14 Mislim da ćete morati ponoviti svoje sljedeće pitanje zato što i ono nije
15 zapisano u cijelosti.

16 I hvala Vam, gospodine Vanderpuye.

17 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

18 P: Tko planira operacije na strategijskom nivou?

19 O: Ako sam rekô da sa strategijskim operacijama komanduje Glavni štab
20 Vojske Republike Srpske, ako znamo da u komandovanju i sastavni deo komandovanja
21 je planiranje, onda je odgovor da planira s... u... komandovanje sa sts... sa
22 strategijskim operacijama Glavni štab Vojske Republike Srpske.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A kakva je onda tu uloga načelnika Uprave za operativno-nastavne
2 poslove, pri planiranju takvih akcija?

3 O: Pri planiranju takvih akcija ta se uloga uopšte, ovaj, ne menja.
4 Organ za operativno-nastavne poslove vodi stanje, vodi stanje jedinica, prati
5 stanje jedinica i, na osnovu odluke komadanta, komponuje dokumente koji su
6 potrebni za izvođenje određene akcije.

7 P: A kakva je uloga načelnika Uprave za operativno-nastavne poslove u
8 izvršenju strategijskih operacija?

9 O: Njegova institucija, odnosno njegova organizacijska jedinica,
10 operativni centar preko koga se skupljaju podaci, prikuplja podatke, distribuira
11 određenim nadležnim starešinama, ažurira stanje jedinice i, na osnovu odluka
12 komadanta, prosleđuje te odluke dalje.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Vanderpuye.

14 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Oprostite, gospodine predsjedavajući.
15 U 19. retku imamo pitanje koje odražava ulogu načelnika operativne uprave u
16 izvršenju strategijskih operacija, a u prethodnome odgovoru svjedok je govorio o
17 vršenju konkretne akcije ili konkretnoga djelovanja, pa nije sasvim jasno da li
18 on tu misli na strategijsku operaciju, taktičku operaciju ili samo na operaciju.
19 Pa se pitam da li bi se to moglo razjasniti, kako bi zapisnik bio jasan.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da vidimo da li je uopće general
21 razumio to što ste Vi kazali. Izvolite, molim Vas.

22 SVJEDOK: Nije mi jasan komentar gospodina.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro. Ja sam Vam konkretno to pitanje
2 postavio zato što sam i mislio da će to biti Vaš odgovor. Gospođo Fauveau, da
3 uzmem ja to u svoje ruke ili ćete Vi? Mislim da treba svjedoka najprije vratiti,
4 dakle, treba ga uputiti na prethodni odgovor, tako da shvati o tome kakva je to
5 konkretna akcija; naime, ona na koju ste Vi mogli misliti. Ma, možete Vi to
6 napraviti, Vi ste savršeno sposobni to učiniti. Možda je najbolje tako.

7 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

8 P: Dakle, u tome dijelu kada smo govorili o planiranju i o izvršavanju
9 operacija, na koji nivo operacija odnosno vojnih akcija ste Vi mislili?

10 O: Kad smo govorili... kad smo govorili o planiranju operacija, tad smo
11 govorili o operacijama s kojima komanduje Glavni štab Vojske Republike Srpske,
12 što znači strategijske operacije.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Je li to -

14 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

15 P: A kada ste govorili o - samo malo, da nađem gdje je to - kada se
16 govorio o načelniku uprave za operativne poslove, onda se zapravo govorilo o
17 načelniku Uprave za operativno-nastavne poslove Glavnoga štaba, odnosno
18 Generalštaba?

19 O: Da.

20 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Da li je ovo sad jasno? Da li je kolega
21 dobio odgovor na pitanje?

22 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Mislim da je to nešto čime se ja mogu
23
24
25
26
27
28
29
30

1 baviti u unakrsnom ispitivanju, časni Sude.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu.

3 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

4 P: Sada bi nam mogli kazati koji se komandant Vojske Republike Srpske
5 nalazi na operativnoj razini.

6 O: Na operativnim nivoima ima više komadanata Vojske Republike Srpske.
7 To su svi komandanti korpusa i komandant vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane.

8 P: A koji su zadaci komandi na operativnome nivou?

9 O: Komande operativnih sastava komanduju sa svojim jedinicama, što znači
10 planiraju, organizuju, upravljaju i kontrolišu rad svojih jedinica. Oni k... te
11 komande izvode operativne akcije za koje mogu biti pridodate i druge snage, van
12 sastava korpusa.

13 P: A koji je zadatak Uprave za operativno-nastavne poslove u planiranju
14 vojnih akcija na operativnome nivou?

15 O: Vojne akcije na operativnom nivou, koje su naređene od strane Glavnog
16 štaba Vojske Republike Srpske, kada se isplaniraju na određenom nivou i pripreme
17 se kompletna dokumenta, tada zapovest i odluka na radnoj karti se dostavljaju
18 Glavnom štabu Vojske Republike Srpske, gde se analizira - svako iz svoje
19 nadležnosti - da li je operacija planirana u skladu sa postavljenim zadatkom i,
20 ukol'ko je isplanirana na takav način, predlaže se komadantu Glavnog štaba
21 Vojske Republike Srpske da tu operaciju odobri. Znači, njegova je uloga da iz
22 svoje nadležnosti sagleda plan te operacije i predloži da l' da se odobri il' da
23 se ne odobri.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Kazali ste da se te akcije pripremaju na određenoj razini. Kažite nam
2 na kojoj razini se - odnosno, planovi, oprostite - na kojoj se to razini
3 pripremaju planovi?

4 O: Na operativnom nivou komande korpusa pripremaju te zapovesti i
5 odluke.

6 P: A možete li nam kazati koja se komanda Vojske Republike Srpske nalazi
7 na taktičkom nivou?

8 O: Na taktičkom nivou imamo od... praktično jedinice od bataljona do
9 divizije. I sve te jedinice je imala ov... imala Vojska Republike Skr...Srs...Srpske.
10 Osnovne tačke d... jedinice, združene taktičke jedinice i najviše taktičke
11 jedinice. Najviša taktička jedinica bila je divizija.

12 P: Samo da pojasnimo nešto u zapisniku. Odgovarajući na prethodno
13 pitanje, može se pročitati u 16. retku na ovoj stranici da je komandant Glavnoga
14 štaba Vojske Republike Srpske odobravao akcije, a govorilo se o akcijama na
15 operativnoj razini. Nakon toga ste, mislim, govorili o načelniku uprave, čini mi
16 se, načelniku Uprave za operativno-nastavne poslove. I, prema onome što piše u
17 transkriptu, čini se da on daje ili, pak, ne daje svoje odobrenje. Samo da bi
18 nam sve bilo jasno - kažete, molim Vas, tko odobrava odluke komande na
19 operativnom nivou?

20 O: Odluku isključivo odobrava... odluku isključivo odobrava komadant
21 Vojske Republike Srpske, a pomoćnik načelnika štaba za operativno-nastavne
22 poslove ne daje nikakvu odluku, niti pe... niti, ovaj, donosi odluku. On samo, sa
23 svoje starane /sic/, iz svoje nadležnosti, daje stav o tom dokumentu koji je
24 došô, iz njegove nadležnosti, daje stav. Primera radi: da li je zapovest i
25 odluka usklađena sa odlukom Glavnog štaba Vojske Republike Srpske.

26 P: Dakle, razgovarali smo o taktičkom nivou. Da li Uprava za operativno-

27

28

29

30

1 nastavne poslove Glavnoga štaba ima neku ulogu u pripremi operacija na taktičkoj
2 razini?

3 O: Na taktičkom s... nivou ne izvode se operacije, izvode se borbe. A,
4 ovaj, i Uprava za operativno-nastavne poslove nema nikakve nadležnosti prema
5 jedinicama tog nivoa u izvođenju borbi.

6 P: Ali, ima li ona ulogu u planiranju borbi na taktičkom nivou?

7 O: Nema nikakve nadležnosti prema taktičkom nivou.

8 P: A da li Uprava za operativno-nastavne poslove ima neku ulogu u...
9 Dakle, govorim o upravi na nivou Glavnoga štaba. Dakle, ima li kakvu ulogu u
10 izvršenju operacija na operativnome nivou; koje priprema korpus, na primjer?

11 O: S...sve operacije koje priprema... k...koje priprema korpus i koje su
12 naređene a... sa gla... od strane Glavnog štaba Vojske Republike Srpske preko
13 operativnog centra, što znači preko Uprave za operativno-nastavne poslove ili
14 operativni centar u njezinu sastavu, dolaze izveštaji koji se distribuiraju
15 nadležnim starešinama, na osnovu čega se pravi izveštaj pretpostavljene komande
16 ili na osnovu tih izveštaja komadant Vojske Republike Srpske donosi korektivnu
17 odluku koja se istim putem prenosi dalje.

18 P: Ja shvaćam da je to opća situacija, no Vi ste jučer kazali da nije
19 bilo operativnog centra u Vojsci Republike Srpske. Da li to donekle mijenja
20 situaciju u Glavnom štabu?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: I svi izveštaji su skuplj... prikupljeni preko centara veze i, ovaj,
2 slivali su se na to mesto, na komandno mesto tamo. Ja sam rekô da nije
3 uspostavljen operativni centar, ali da je sa privremenim rešenjima on, na
4 određene načine, funkcionisao.

5 P: Da li su sve operacije koje priprema korpus - dakle, na operativnoj
6 razini - imale svoju osnovu, svoj izvor u nekome naređenju Glavnoga štaba?

7 O: Strah me da se možda ne razumemo. Operacije su imale, ali razna
8 borbeno dejstva i aktivnosti koje su izvodile a... operativni sastavi nisu imali.
9 Znači, ovaj, da budemo precizni - operacije koje su naređene Glavnim štabom -

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Generale, samo malo, molim Vas.
11 Prevoditelji Vas teško prate. Molim Vas, počnite sa svojim odgovorom ispočetka i
12 malo sporije. Hvala.

13 SVJEDOK: Izvinjavam se. Sve operacije koje su planirane i organizovane
14 od strane Glavnog štaba Vojske Republike Srpske, one su dolazile /sic/povratne
15 informacije i one su praktično praćene. Sva druga borbeno dejstva koja su
16 izvodili sastavi iz operativnih jedinica, oni nisu praćeni jer nisu bili ni
17 naređivani direktno.

18 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

19 P: A kako se može napraviti razlika između operacije i nekog drugog
20 borbenog dejstva?

21 O: Ja sam i prošli put rekô: da l' je nešto operacija ili nije, to
22 određuju snage koje su angažovane, zadatak koji se izvršava, cilj koji se
23 postiže i nivo komandovanja koji je to odlučio. Prema tome, za aktivnosti koje
24 je doneo... odluke koje je doneo Glavni štab Vojske Republike Srpske, koje su po

25

26

27

28

29

30

1 njegovom naređenju angažovani operativni sastavi /sic/, jedan ili više
2 operativnih sastava, ojačani operativni sastavi, i za koje je dato precizno da
3 svoje odluke dostave na odobrenje - to su operacije koje su vođene od Glavnog
4 štaba Vojske Republike Srpske. Sva druga borbena dejstva su prirodna aktivnost
5 komandi korpusa.

6 P: Sada bih Vam postavila nekoliko pitanja o operativnom rukovođenju ili
7 operativnoj kontroli. To se nalazi u Vašem izvještaju. Dakle, dokazni predmet
8 5D759, na 24. stranici na B/H/S-u i na 29. stranici na engleskom.

9 Vidjeli smo da postoje tri razine komandiranja: strategijski, operativni
10 i taktički. Ovdje se govori o operativnom rukovođenju. Da li je to operativno
11 rukovođenje povezano sa operativnim nivoom komandiranja ili je, pak, ono jedna
12 vrsta univerzalnog rukovođenja?

13 O: Ovo "operativno rukovođenje" što se nalazi na 24. strani ove
14 ekspertize, zbog kasnijih ili ranijih nesporazuma, precizira kako je ono
15 regulisano u stranim oružanim snagama; konkretno, ovde se radi o oružanim
16 snagama SAD i NATO, koji koriste isti deo, koji se ne može primeniti na Vojsku
17 Republike Srpske. Operativno rukovođenje ovakim /sic/... ovakoga /sic/ oblika u
18 Vojsci Republike Srpske, u Vojsci Jugoslavije, u nijednoj vojsci koje su nastale
19 iz JNA nije postojalo.

20 P: Kazali ste da je u Republici Srpskoj strategijski nivo zapravo bio na
21 nivou Vojske Republike Srpske. Tko je donosio odluke na toj razini; dakle, na
22 strategijskoj razini?

23 O: Komadant Vojske Republike Srpske.

24 P: A kakva je bila uloga vrhovnog komandanta?

25 O: Uloga vrhovnoga komandanta je definisana i odlukom o formiranju k...
26 ovaj, Vrhovne komande i njegova je bi... uloga proizilazila iz one prve rečenice,

27

28

29

30

1 a to je da obezbedi koordinaciju svih potencijala sa Vojskom Republike Srpske za
2 rešavanje određenih problema. Što znači - vrhovni komadant je na takav način
3 preuzeo na sebe da, angažovanjem svih ostalih potencijala države, obezbedi
4 koordinaciju i uspešno rešavanje problema Vojske Republike Srpske. To je kako je
5 ono regulisano.

6 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Da li bismo mogli pokazati svjedoku
7 dokazni predmet 5D755? To je odluka o formiranju Vrhovne komande. Konkretno,
8 vidimo da je Vrhovna komanda formirana s ciljem koordinacije i poboljšanja
9 efikasnosti sustava komandiranja u Vojsci Republike Srpske. U drugome članku
10 vidimo koji su članovi Vrhovne komande. Među njima nema nijednoga pripadnika
11 Vojske Republike Srpske.

12 P: Da li je to uobičajeno, naime, da se nijedan pripadnik vojske -
13 konkretno, komandant vojske - ne nalazi među članovima Vrhovne komande?

14 O: Ako dobro pročitamo član 1, kažemo da se... gde se kaže da Vrhovna
15 komanda se formira radi usklađenosti kombinacije i efikasnijih sistema
16 komandovanja Vojske Republike Srpske, to znači da se obezbeđuje /sic/ uslovi da
17 s...suspen... da ona bude efikasnija i da Vrhovnu komandu čini veliki broj ključnih
18 ljudi, onda se može reći da je član 1 i član 2 usklađen, i da tu nije potreban
19 da bude niko iz Vojske Republike Srpske.

20 Međutim, s obzirom da neki put to usklađivanje... usklađivanje mora ići na
21 osnovu stanja vojske, onda je u članu 3 predviđeno da po potrebi se uključuju u

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 rad Vrhovne komande članovi vojske... Vojske Republike Srpske.

2 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, da li bi sada
3 bilo dobro vrijeme za pauzu?

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Pauza 25 minuta, hvala. Što
5 mislite, gospodo Fauveau, kako ćete dalje napredovati, imajući vrijeme /?u
6 vidu/?

7 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Mislim da ću ja završiti u roku od onih
8 16 sati. Mislim da neću prekoračiti vrijeme.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

10 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite.

11 ... Početak pauze u 10.29h

12 ... Sjednica nastavljena u 11.56h

13 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim, ustanite.

14 Izvolite sjesti.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Za zapisnik, nismo nastavili s radom
16 nakon pauze, kako smo trebali, zato što je došlo do većeg tehničkog problema
17 koji je riješen tek sada. Kako stvari stoje, sada ćemo raditi bez pauze sve do
18 13.45h. Hvala.

19 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

20 P: Dakle, prije pauze, gospodine, razgovarali smo o Vrhovnoj komandi. Da
21 li je Vrhovna komanda mogla donositi odluke u vezi s vojnim operacijama?

22 O: Formalno je mogla. Izgleda da je neki put i to koristila. Suštinski
23 nije trebala.

24 P: Da li je Vrhovna komanda mogla sama, bez sudjelovanja Glavnoga štaba,
25 razrađivati vojne dokumente?

26

27

28

29

30

1 O: Odgovor je skoro isti kao i na prethodno pitanje. Samim čim što je...
2 samim tim što je Vrhovna komanda, što je imala pravo komandovanja sa vojskom,
3 nikakav je zakon nije obaveza...obavezivao da u razradu dokumenata koji se upućuju
4 vojsci uključi i vojsku. U suštini, u takvim slučajevima je uvek trebalo da se
5 uključi v...vojska. Može se primetiti, analizom detaljno dokumenata koje je radila
6 Vrhovna komanda, da je neke dokumente radila najverovatnije bez kompetentnog
7 vojnog predstavnika.

8 P: U Vašem izvještaju - dokazni predmet 5D759, 26. stranica na B/H/S-u,
9 a 32 na engleskom - konkretno u točki 71 naveli ste principe komandovanja. Prvo
10 od tih načela je jednostarješinstvo, a drugo subordinacija. Vi ste zatim
11 objasnili što znači jednostarješinstvo. No, možete li nam objasniti kako su ti
12 principi funkcionirali, imajući u vidu postojanje Vrhovne komande?

13 O: Organizacijski, oni su s... uspostavljeni dosta dobro. Vrhovna komanda
14 je trebala svoju odluku da prenese Glavnom štabu Vojske Republike Srpske, a
15 komadant Vojske Republike Srpske odluku da prenese dalje komandama, jedinicama i
16 ustanovama Vojske Republike Srpske. I tada jednostarešinstvo funkcioniše na
17 najbolji ma... mogući način. Ja sam u ovome radu na jednom mestu, kasnije,
18 objasnio da se ono može i preskočiti ali, opet, postoje mehanizmi koji sve
19 vraćaju u jednostarešinstvo, a mislim da ćemo do toga doći kasnije.

20 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] A sada bih Vam pokazala dokument 5D1219.
21 To je dokument predsednika republike. Datum je 9. mart 1995. Upućen je izravno

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Sarajevskom korpusu.

2 P: Kako to... Da li činjenica postojanja ovoga dokumenta, koji je izravno
3 uputio predsjednik jednom korpusu, da li to ima utjecaja na poštovanje sustava
4 jednostarješinstva?

5 O: Ja ću, pošto sam vojni analitičar i vojni ekspert, izbeći da se bavim
6 politikom, al' ću reći neke vrlo bitne karakteristike za ovaj postupak.
7 Očigledno je da je predsjednik republike, vrhovni komadant, dobio jednu
8 informaciju za koju je znao da potiče iz Sarajevskog kop...korpusa, Sarajevsko-
9 romanijskog korpusa, gde je bio zainteresovan hitno da sazna neke detalje oko te
10 informacije i onda je on poslao telegram hitno komadantu korpusa.

11 Komadant korpusa, da je dao direktno odgovor predsedniku /sic/ republike,
12 vrhovnog komadantu, on bi uticao na sistem razbijanja jednostarešinstva.

13 P: Samo trenutak, molim.

14 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Možemo li pokazati stranicu 2 tog
15 dokumenta?

16 P: Željela bih Vam samo pokazati odgovor koji je upućen iz Sarajevskog
17 korpusa. Vidimo na ekranu odgovor Sarajevskog korpusa, upućen Glavnome štabu
18 Vojske Republike Srpske. Oprostite što sam Vas prekinula, ali sam mislila da će
19 Vam biti lakše odgovarati ako pred sobom imate i ovaj dokument, odnosno ovaj
20 odgovor.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A engleski dokument?

22 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Engleski dokument ima samo jednu
23 stranicu.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To je ona stranica koju smo maločas
25 vidjeli?

26 Idemo nastaviti, ne možemo ništa učiniti.

27

28

29

30

1 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Možda engleski prijevod možemo staviti
2 na grafoskop?

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako dokument postoji, onda to možemo
4 napraviti, naravno.

5 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

6 P: Budite ljubazni, nastavite s odgovorom. Počeli ste govoriti o tome
7 kako to da je komandant Sarajevskog korpusa uputio svoj odgovor Glavnom štabu
8 vojske.

9 O: Ja sam rekô, na osnovu prethodnog telegrama koji je vrhovni komadant
10 uputio komadantu Sarajevsko-romanijskog korpusa: da je on njemu direktno
11 odgovorio i da nije upoznô svoga komadanta, Vojske Republike Srpske, tada bi ceo
12 postupak bio razbijanje jedinstva komandovanja u Vojsci Republike Srpske.
13 Međutim, komadant Sarajevsko-romanijskog korpusa postupio je izuzetno
14 profesionalno. On je svog pretpostavljenog starešinu - komadanta Vojske
15 Republike Srpske, na čiju ličnost je poslao ovaj akt, telegram - upoznao sa
16 zahtevom od strane vrhovnog komadanta, upoznao sa situacijom i predložio
17 rešenje. I ovo je primer kada preskakanje nivoa komandovanja u komandovanju se
18 vraća u vode komandovanja na legalan način.

19 P: U drugom paragrafu ovoga odgovora vidimo da se radi o nekoj situaciji
20 u kojoj je general Tolimir bio u Sarajevskom korpusu i, prema onom što se tu
21 vidi, to je imalo utjecaj na činjenice koje su poslone u izvještaju Glavnom
22 štabu, a koje se tiču Sarajevskog korpusa. Možete li možda objasniti kako
23 prisutnost pomoćnika komandanta Glavnog štaba u podređenom korpusu može imati
24 utjecaj na način kako se šalju izvještaji?

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Vanderpuye, izvolite.

26

27

28

29

30

1 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Ja se ispričavam što prekidam, časni
2 Sude. Ovdje se spominje general Tolimir, a mislim da je on bio /?da on nije bio/
3 zamjenik komandanta Glavnog štaba. Možda ste krivo rekli /?preveli/.

4 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Da, gospodine predsjedniče. Govorila sam
5 o pomoćniku komandanta.

6 SVJEDOK: O...ovaj akt koji je... Prvo, general Tolimir je bio u funkciji
7 pomoćnika komadanta u obilasku korpusa. Vidi se da je o...obilazak planiran, da je
8 obilazak tematski određen i da je obilazak profesionalno odrađen. Prilikom tog
9 obilaska konstatovane su neke slabosti, neki problemi koje su iskazale starešine
10 Sarajevsko-romanijskog korpusa. Oni su smatrali, s obzirom da je i upoznat
11 general Tolimir, da će general Tolimir o tim problemima upoznati komadanta
12 Vojske Republike Srpske, što je i normalno, a da će komadant upoznati vrhovnoga
13 komadanta, isto što je redovan postupak. Smatrajući da će to biti tako, oni su
14 napravili akt koji je malo preduhitrio to upoznavanje i koji je napravio ceo
15 problem.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Vanderpuye, izvolite.

17 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da opet imamo isti
18 problem o kojem me upozoravaju članovi mog tima. Ne znam da li je to stvarno što
19 svjedok kaže - ako kaže, onda je u redu - ali opet vidim da se tu spominje:

20 "General Tolimir, koji djeluje kao zamjenik komandanta i obilazi
21 korpus..."

22 Da li bi se to možda moglo razjasniti, da li je to stvarno tako?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Gospođo Fauveau, možete li to
2 razjasniti sa svjedokom?

3 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

4 P: Molim Vas, možete li reći koja je bila funkcija generala Tolimira
5 godine 1995.?

6 O: General Tolimir je bio pomoćnik komadanta Vojske Republike Srpske za
7 obaveštajno-bezbednosne poslove. On nikada nije bio zamenik komadanta niti nije
8 mogô biti zamenik komadanta.

9 P: U sistemu komandovanja u Vojsci Republike Srpske, da li je ministar
10 obrane igrao bilo kakvu ulogu?

11 O: U sistemu komandovanja - ne. Ministarstvo odbrane je bilo u vladi i
12 ono je imalo svak... sasvim drugu namenu i drugi cilj.

13 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Možemo li svjedoku pokazati dokazni
14 predmet 5D530?

15 PREVODITELJICA: 1330, pardon. 5D1330.

16 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

17 P: Kao što možete vidjeti, to je dokument koji je upućen od strane
18 Glavnog štaba /?Vojske/ Republike Srpske predsjedniku republike. U prvome
19 paragrafu kaže se ovako: ministar obrane je izdao neke naredbe koje se odnose na
20 rukovođenje i komandovanje vojskom. Možete li nešto reći o ovome dokumentu?

21 O: Video sam ovaj dokument i ranije. Radi se da je... radi se da je
22 ministar odbrane izdô jednu naredbu koja reguliše rešavanje, odnosno ovlaštenje
23 u rešavanju odnosa u službi, i na takav način smeta komandovanju. Detaljno
24
25
26
27
28
29
30

1 analizirajući naredbu koju je on izdao, o ovlaštenjima i rešavanju odnosa u
2 službi, detaljno analizirajući stanje tog trenutka u Vojsci Republike Srpske, i
3 detaljno analizirajući Zakon o Vojsci Republike Srpske, činjenica je da je ova
4 naredba bira... bila neprim...neprimerena, da je ona smetala u regulisanju stanja u
5 službi i da je reakcija komadanta bila opravdana.

6 P: Upravo smo razgovarali o principima komandovanja i u Vašem izvještaju
7 - ne vjerujem da se trebamo na to vratiti - rekli ste da je drugi princip
8 komandovanja subordinacija. Da li taj princip subordinacije je princip koji se
9 je poštovao u Vojsci Republike Srpske?

10 O: Uglavnom i dobrim delom se poštovao.

11 P: Da li je taj sistem postojao i u bivšoj Jugoslavenskoj narodnoj
12 armiji?

13 O: Jeste, na tom principu zasniva se uspešno komandovanje i uspešno
14 izvršenje zadataka.

15 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Željela bih Vam sada pokazati dokument
16 5D1363. I, dok čekamo, radi se o dokumentu izdatom od strane Armije Bosne i
17 Hercegovine; datum je 2. jun 1995. Upućen je komandi 28. divizije i Žepske
18 brigade.

19 P: Kad gledamo prvi paragraf ovog dokumenta, što biste nam mogli reći o
20 primjeni principa subordinacije u Armiji Bosne i Hercegovine?

21 O: Imor s... imô sam priliku da pogledam solidnu kolekciju dokumenata
22 Armije Bosne i Hercegovine i moglo bi se konstatovati sledeće: da su maksimalno
23 težili da ispoštuju princip subordinacije, bez obzira što se on u pojedinim
24 situacijama narušavao.

25

26

27

28

29

30

1 P: Imate li objašnjenje zašto se u drugome paragrafu kaže da 28.
2 divizija i Žepaska brigada moraju obraćati se direktno Generalštabu Armije
3 Republike Bosne i Hercegovine po pitanjima vezanim za snabdijevanje i dotur
4 ubojitih sredstava? Imate li objašnjenje?

5 O: Imam to objašnjenje i to objašnjenje se mora staviti u kontekst. Ako
6 se ima u vidu da sa orga... lokalnim organima u Srebrenici je vrlo često
7 kontaktirô direkt...direktno predsjednik Alija Izetbegović, ako se vidi da su u
8 pojedinim situacijama sa brigadama iz 28. divizije direktno kontaktirali
9 komadanti, onda se vidi da ima nekih posebnih razloga da se održava čista i
10 direktna veza, bez posredovanja pretpostavljene komande. A ovde je
11 pretpostavljena komanda 28. diviziji bio 2. korpus, a 285. brigadi je bila 28.
12 divizija. Interesi su bili ta prečica u svemu tome, iz ovoga razloga koji se
13 vidi, da bi se mogli ostvarite /sic/ i druge prečice sa... oko snabdevanja i
14 dotura van sistema.

15 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] A sada bih Vam pokazala dokument 5D1204.
16 To je naredba Glavnoga štaba, datirana 5. septembra 1993. godine. Željela bih
17 Vam pokazati stranicu broj 4 tog naređenja na B/H/S-u, a to je stranica 7 u
18 engleskoj verziji. Možete li pokazati dno stranice na engleskom, treba mi samo
19 paragraf 11?

20 P: Možete li pogledati paragraf 11 i reći nam zašto je takva naredba
21 bila potrebna godine 1993., odnosno zbog čega je trebalo zabraniti politički,
22 stranački i svaki drugi utjecaj u tom trenutku?

23 O: Ovo je jedna vrlo kompleksna naredba. Imala je veliki broj oblasti
24 koje ona obrađuje. I naredba je... istakne problem, istakne način kako da se reši
25 taj problem, a onda, ako hoće još da potencira nešto, da postigne pored toga, i
26 posebno potencira zabranu. Ja mislim da u ovoj naredbi i na još jed... nekim

27
28
29
30

1 mestima ima zabrana. U konkretnom slučaju, vidi se... o jednom profesionalnom
2 sd...stavu da vojska ostane državana /sic/, vanpartijska, departizovana - što su
3 često govorili: depolitizovana - i na takav način da ostvaruje svoje ustavne...
4 ustavne zahteve i obaveze.

5 P: Možete li definirati, vojnom terminologijom, i reći nam što je to
6 odluka? Definicija odluke vojničkom terminologijom, molim.

7 O: Najjednostavnije, u vojničkoj dev...definiciji, odluka je opredeljenje
8 kako da se izvrši određeni zadatak.

9 P: A koja je razlika između odluke i naređenja, ili naredbe?

10 O: Naredba je element komandovanja, a komandovanje je veština
11 sprovođenja tih odluka. Prema tome, ovo je... odluka predstavlja opredelenje,
12 tačan cilj, a naredba i komandovanje kako da se dođe do tog cilja.

13 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] A sada bih se vratila na Vaš izvještaj.
14 Dakle, radi se o dokumentu, odnosno dokaznom predmetu 5D759. Svraćam pažnju na
15 stranicu 39 u B/H/S-u, a 48 na engleskom jeziku.

16 P: U paragrafu 106 - molim da spustite na ekranu - u paragrafu 106
17 govorite o tri...

18 PREVODITELJICA: Odnosno, paragrafu 107, oprostite.

19 P: ...govorite o tri metode rada: potpun metod, skraćeni metod i donošenje
20 odluke bez konsultacije.

21 Prije svega, možete li nam reći na koji se nivo komandovanja odnosi
22 potpun metod rada?

23 O: Svi metodi rada se odnose na komande od taktičkog nivoa pa naviše.
24 Znači, od puka, brigade, pa zaključno sa Glavnim štabom Vojske Republike Srpske.

25 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Pa, možemo li sada prijeći na sljedeću
26 stranicu tog izvještaja?

27 P: Molim Vas da ukratko opišete kompletnu metodu rada.

28

29

30

1 O: Ovde su... ovde je prikazan proces rada komande, za koji je vrlo
2 karakteristično da sam proces rada komande ima vrlo z... dodirnih tačaka sa svim
3 drugim komandama i to nije neki poseban postupak koji se razlikuje. Razlike u
4 pojedinim koracima su samo zbog toga... pre svega su jezičke prirode, nego
5 suštinske prirode. Primenjen ovde, kompletan, potpuni metod rada, vidi se da se
6 sastoji od 13 koraka koji se moraju ispoštovati i koji obuhvata svih 13 koraka,
7 da svi organi komande, od početka do kraja, budu uključeni u proces donošenja
8 odluke i daju, prema svojim kompetencijama, najbogo... najbolja moguća rešenja.
9 Ovo je proces rada komande, koji se primenjuje uvek kada ima dovoljno vremena za
10 njegovo sprovođenje i na takav se način on primenjuje, i svaka komanda teži da
11 obezbedi vreme da se sprovede potpun metod rada komande. Pretpostavljena komanda
12 je obavezna da obezbedi uslove potčinjenoj komandi da i ona sprovede potpun
13 metod rada komande. Ovaj potpun metod rada komande uglavnom se odnosi i na
14 najviša dokumenta, a to je /sic/ dokumenta s kojima se rešavaju direktive i
15 zapovesti operativnih /sic/ sastava.

16 Skraćeni metod rada komande je predviđen kada je smanjeno vreme za
17 donošenje kvalitetne odluke. Taj skraćen metod rada - vidi se po ovoj shemi - da
18 ima negde oko čet'ri koraka manje u tom radu. Praktično, i ovde su skoro svi
19 uključeni u... organi komande u donošenje odluke, ali sam proces donošenja odluke
20 je skraćen.

21 I treći metod rada, bez konsultacije, to je metod rada u hitnim
22 slučajevima, vrlo hitnim slučajevima, slučajevima u kome /sic/ praktično nema
23 vremena i prostora, koji se može nazvati i metod rada donošenja odluke u... u
24 pokretu. Odluka se sa... vrlo... par ljudi konsultuje, brzo donosi i brzo prosleđuje
25 potčinjenim sastavima.

26 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] A sada bih Vam pokazala dokument P699.
27 To je priručnik za rad komandi i Glavnoga štaba. Molim da pogledate stranicu 60

28
29
30

1 na B/H/S-u, "Uputstva za rad komandi i štabova". Oprostite, samo trenutak, da
2 pronađem koji je to broj stranice na engleskom jeziku. Hvala.

3 P: Možete li pogledati drugi... odnosno, dva zadnja paragrafa ispod (b).
4 Prije paragrafa 104 i prije paragrafa (b). Počinje riječima: "Članovi tima..." i
5 molila bih Vas da pročitate ta dva paragrafa, jer engleska verzija je prevedena
6 malo drugačije, upotrebljene su čak i engleske riječi. A možda bismo sada, ako
7 Vi pročitate, mogli riješiti tu dilemu i izbjeći greške.

8 O: "Članovi tima i ostali organi komande sa svojim pomoćnicima formulišu
9 delove za zapovest iz svoje nadležnosti i dostavljaju ih pomoćniku načelnika
10 Štaba za operativno-nastavne poslove."

11 "Pomoćnik načelnika Štaba za operati...operativne poslove oformljuje
12 zapovest, organizuje njenu tehničku obradu i dostavlja potčinjenima."

13 Ovde bi' samo ukazô da, iz tehničkih razloga, fali, nedostaje "nastavne
14 poslove" u zadnjem paragrafu, al' to se često dešava.

15 P: Po svemu sudeći, mi stalno imamo prijevod istih riječi koje znače
16 nešto sasvim drugo nego na B/H/S-u, pa ću Vas zamoliti najprije da nam kažete
17 sljedeće: koja je razlika između riječi "formulirati" u prvome pasusu ovoga
18 teksta što ste pročitali i riječi "oformljuje", kako piše u drugome odlomku
19 ovoga teksta?

20 O: Ja sam u... s... na jednom civilnom skupu upotrebio jedan... jedno
21 objašnjenje, što su rekli da im je pomoglo, pa ću ga ponoviti i ovde. Pomoćnik
22 načelnika Štaba za operativno-nastavne poslove sus... pravi celinu od *LEGO*-kocki.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ali on ne crta sadržaj *LEGO*-kocki. E, upravo je i ta suština. Pomoćnik načelnika
2 štaba oformljuje celinu od elemenata, a elemente i sadržaj tih elemenata mu
3 dostavljaju nadležne starešine u komandi.

4 P: Konkretno, kada pogledamo ova dva odlomka - kažite nam, molim Vas,
5 koji je zadatak članova tima i drugih organa komande?

6 O: Članov... zadatak članova tima i drugih organa i komande da s... u skladu
7 sa idejom komadanta pripreme odluke, nacrt odluke iz svoje nadležnosti,
8 sadržajno da reše nacrt odluke iz svoje nadležnosti. I, kada pripreme tu odluku,
9 da dostave pomoćniku načelnika štaba za operativno-nastavne poslove.

10 P: A koji je onda, potom, zadatak čovjeka koji je zadužen za operativno-
11 nastavne poslove?

12 O: Kada dobije sve te elemente, on to složi po redosledu kako su...
13 definisano između toga ost... ovim pravilom, dobije celinu dokumenta i onda tu
14 celinu dokumenta preda načelniku štaba.

15 P: Mislim da ste već o tome govorili, ali htjela bih samo da budete
16 sasvim na kraju jasni: možete li nam kazati koliki je utjecaj starješine
17 zaduženog za operativno-nastavne poslove na sadržaj nekoga dokumenta, na primjer
18 direktive ili naređenja ili, pak, zapovijesti?

19 O: Bez ikakve ljutnje - na sadržaj nikakav, a na celinu, kao formiranu
20 celinu - veliki.

21 P: A na što mislite kada kažete "na cjelinu"? Možete li nam kazati malo
22 što to znači u nekoj direktivi ili naređenju?

23 O: Celina podrazumeva da ta direktiva ili naređenje ima sve elemente
24
25
26
27
28
29
30

1 koji se od njih traži /sic/, da ti elementi budu složeni po redosledu kako se
2 slažu i da ti elementi budu složeni na način koji će biti najdelotvorniji za
3 potčinjene komande, a taj redosled kako se slažu propisan je, između ostalog, iz
4 ovim... ovim uputstvom za rad komandi i štabova.

5 P: U ovome priručniku, u odlomcima koje ste pročitali govori se o
6 zapovijestima. Možete li nam kazati koji su drugi vojni dokumenti rađeni na
7 osnovi ovoga postupka?

8 O: Ovaj postupak, koji je ovde objašnjen, daje mogućnosti cele palete
9 izrade. Ovim postupkom se može uraditi direktiva na Glavnom štabu Vojske
10 Republike Srpske, na osnovu te direktive komande korpusa mogu da rade zapovesti
11 operativnog nivoa, na osnovu zapovesti operativnog nivoa komande brigada, pukova
12 i brigada, odnosno taktičke komande rade svoje zapovesti, i tako do odelenja se
13 spušta lanac komandovanja.

14 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Sada bih htjela pokazati 24. stranicu
15 ovoga priručnika na B/H/S-u, a 22. na engleskom.

16 P: Možete li nam kazati - mislim da je to u točki 33 ovoga priručnika -
17 koji su to elementi koji određuju izbor radne metode?

18 O: Upravo je ovde detaljnije objašnjeno ono što sam, ovaj, govorio
19 nekoliko puta. Izbor određenoga metoda rada se o... vrši na osnovu nivoa komande,
20 na osnovu obučenosti komande, na osnovu strukture i kvaliteta starešina, i
21 mnogih drugih, a jedan od bitnih parametara je i vremenski period, raspoloživo
22 vreme. Ovde je podela rada ma... napravljena malo fleksibilnije, u ovom dokumentu,

23
24
25
26
27
28
29
30

1 jel /sic/ je ovaj dokument namenjen, ovo uputstvo, i za rad pukova. A pukovi su
2 taktički nivo, dosta niži nivo od Glavnog štaba i onda je potrebno nekih više
3 detalja koji nisu primereni za Glavni štab Vojske Republike Srpske.

4 P: Možete li nam kazati koja je razlika između direktive i zapovijesti?

5 O: Razlika između direk... z... direktive i zapovesti je, pre svega, u nivou
6 izdavanja. Direktive postoji dva nivoa izdavanja i to je u ekspertizi prikazano
7 na shemi. Jedan je nacionalni državni nivo, kada vrhovni komadant izdaje
8 direktivu, i drugo je strategijski nivo, kada strategijska komanda izdaje
9 direktivu. Direktiva, po svom sadržaju, nije strogo opredel...opredeljenja...
10 opredeljena da ima sve elemente; ona je usmeravajuća i postavlja zahteve koje
11 treba da ostvare potčinjene komande. Ona jeste obavezujuća, ali i usmeravajuća.

12 Zapovest je izvršni dokument, s kojom se tačno precizira odluka,
13 određuje vreme, učesnici. Često se zapovest razvija i po etapama i na takav
14 način ona sužava prostor potčinjenom za njegovo izvršenje; odnosno, smanjuje mu
15 prostor njegove imaginacije, dovode...dovodeći ga tačno u određeni okvir u
16 određenom vremenu.

17 P: U Vašem izvještaju Vi ste analizirali direktivu broj 7 - za zapisnik,
18 to je dokazni predmet P5, no sada mi taj dokument ne treba. Htjela bih Vas
19 pitati u vezi s tom direktivom. Na osnovi te direktive i dokumenata koje ste

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 imali prilike pregledati, jeste li mogli doći do zaključka u pogledu metode koja
2 se koristila za vrijeme izrade te direktive?

3 O: Činjenica da je mali broj dokumenata koji s... koji se stvaraju, koje
4 ima /sic/ oko neke direktive dovela je do toga da se neke stvari moraju
5 zaključiti i to sa velikom vjerovatnoćom. I ja sam došô do zaključka da je ovo...
6 prvo, sama direktiva se nikada ne radi sa skraćenom metodom, jel je to dokument
7 po karakteru dugoročan, neograničen po vremenu, usmeravajući, proizveden sa
8 mnogim drugim stvarima, i ne znam i ne verujem da istorija poznaje direktivu
9 koja je ug... urađena skraćenim metodom ili metodom bez konsultacija, da je...
10 upućuje na ovaj način rada.

11 Drugo, izvor početka ove dir... izvor ove direktive, ideja ove direktive
12 datira sa analize obuke borbene gotovosti za 1994. godinu. Činjenica da je nacrt
13 tog dokumenta najverovatnije nastao, završen šest... sedmog... 7. ili 8. marta i
14 činjenica da je najverovatnije i odobrena 16. i 17. marta ukazuje na to da
15 jedini mogući način primene rada z... na o... konkretnu de... direktivu je potpuni
16 metod rada.

17 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Prije nego što pređem na red /?rad/ po
18 direktivi broj 7, pokazat ću dokazni predmet 5D999; to je direktiva broj 9.

19 P: Kazali ste da ne poznajete situaciju ili da nema takvoga slučaja kada
20 bi direktiva bila izrađena skraćenom metodom rada. Starješina koji je radio na
21 ovoj direktivi nam je kazao da je ova direktiva, konkretno, učinjena na osnovi
22 skraćene metode. Možete li Vi s tim u vezi nešto kazati?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ja... ja kol'ko sam gledao, ovo je direktiva nastala na IKM-u. Na i-ka-
2 me... na IKM-u se tada nalazilo dovoljno starešina da se donese kompletna odluka
3 koja je potrebna za ovu direktivu. Da li su sve bili ov... prvi ili drugi ljudi u
4 is... iz te nadležnosti, u to nisam ulazio, ali ne bi' se složio da je ova rađena
5 sa... skraćenim metodom, ovaj, niti da je urađena bez konsultacije, jer vidit... jer
6 može se zaključiti da su na IKM-u bili dovoljno kompetentni starešina /sic/, a
7 tu su od komadanta glavnog štaba, pa zaključno do organa koji su im bili
8 potrebni za donošenje.

9 Verovatno za ono što su smatrali da nije bitno - zato je direktiva ova
10 dosta skraćena u odnosu na druge direktive - u ovoj direktivi, kol'ko se sećam,
11 stav je da se preuzmu neke stvari iz prethodne direktive. I to je dokaz da je,
12 za mene, tu postupak pun metod rada, a ne skraćeni metod rada.

13 P: U vezi sa operativnim oficijerom koji nije sudjelovao u ovoj direktivi
14 - ali, kažite nam, kakva bi obično bila uloga starješine zaduženoga za
15 operativno-nastavne poslove kada se primjenjuje skraćena metoda? Da li bi onda
16 njegova uloga, odnosno njegova zadaća bila drugačije od one kao kada se radi po
17 punoj metodi, po potpunoj metodi?

18 O: Ne, njegov zadatak je uvek isti. On ima... on ima zadatak da direktivu,
19 kao dokument, pripremi, kompletira u skladu sa odlukom komadanta.

20 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Sada bih se vratila na Vašu ekspertizu,
21 dokazni predmet 5D759; 41. stranica na B/H/S-u, a 51. stranica na engleskom.

22 P: U točki 109 - a Vi ste o tome već govorili - govorili ste o analizi
23 borbene gotovosti za 1994. godinu. No, u ovome tu paragrafu Vi ste kazali da
24
25
26
27
28
29
30

1 vrhovni komandant naređuje da se pripremi direktiva na osnovi analize borbene
2 gotovosti. Kažite nam, kako ste došli do ovoga zaključka?

3 O: Do ovog zaključka sam došao u dva koraka. Prvi korak - kad sam
4 analizirao kako je sprovedena i organizovana na... analiza borbene gotovosti, šta
5 su predložile komande korpusa, koje je mere preduzela komanda štaba i koja su
6 opredelenja bili /sic/ države Republike Srpske i Vojske Republike Srpske, onda
7 se moglo zaključiti da je, praktično, ideja za direktivu 7 započeta na toj
8 analizi borbene gotovosti.

9 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Sada bih Vam pokazala dokazni predmet
10 5D967... 767 /u engleskom transkriptu: "5D767... oprostite, 967"/ To je dnevni red
11 sa sastanka na kojem se govorilo o borbenoj gotovosti za 1994. Sastanak je
12 održan 29. i 30. januara 1995. Meni bi konkretno trebala 5. /u engleskom
13 transkriptu: "2."/ stranica na B/H/S-u, a 3. stranica na engleskom.

14 P: U ovome dokumentu vidi se da predsjednik republike treba iznijeti, u
15 17.50h svoj ekspozé u vezi s budućim vojnim i političkim ciljevima, kao i o
16 strategiji vođenja rata, te o mirovnim pregovorima. Da li je taj govor, ili taj
17 ekspozé trebao imati ikakve veze sa budućom direktivom broj 7?

18 O: Apsolutno. Ovo je jedan klasičan plan referisanja o bro...borbenoj
19 gotovosti. Mislim, kad bi ga pokupili po svim vojskama bivše JNA, da bi svi
20 strukturalno bili identični, samo bi se razlikovali u imenima i prezimenima, ko
21 šta, ovaj, iznosi. Ovo je klasičan plan, sa aspekta gde vrhovni komandant
22 prisustvuje na najvišoj analizi borbene gotovosti i gde on definiše daljne
23 političke, vojne ciljeve i strategije vođenje /sic/ ratuje...rata i pregovore, i
24 ovo je, na primer, element tačke koji on daje i njegovi ljudi daju, na osnovu
25 utanačenih konsultacija, ovom referisanju.

26

27

28

29

30

1 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Prije nego što nastavimo, jedna
2 ispravka. Na 17. stranici u zapisniku, u 4. retku - 17.50h.

3 Sada bismo mogli prijeći na 4. stranicu na engleskome, a na B/H/S-u smo
4 još uvijek na 2. stranici ovoga dokumenta, pri samome dnu stranice.

5 P: U 21.00h, vidimo da komandant Glavnoga štaba treba govoriti o
6 zauzimanju stavova... o zadacima Vojske Republike Srpske u razdoblju primirja i
7 težišnim zadacima u 1995. godini. Da li buduća direktiva broj 7 ima ikakve veze
8 s ovim dijelom analize?

9 O: Ona ne mora, a može da ima veze sa njim. S ovim delovima analize
10 prevashodno ima /sic/ veze zaključci i zadaci koji potiču prema jedinicama
11 Vojske Republike Srpske, a u konkretnom slučaju mislim da su ti zaključci i
12 zadaci izdati 5. februara 1995. godine.

13 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Pogledajmo sada 3. stranicu dokumenta na
14 B/H/S-u, a na engleskom ćemo se i dalje zadržati na 4. stranici, pri dnu
15 stranice.

16 Vidimo da u 22.00h komandant održava svoju završnu riječ, u kojoj,
17 između ostalog, treba iznijeti zaključke bližih /?kratkoročnih/ i težišnih
18 zadataka Vojske Republike Srpske u 1995. godini.

19 P: Kažite - koja je obično uloga ili cilj ovoga dijela analize?

20 O: Praktično, ovo je završni čin analize. Ovo je završni čin, gde
21 komandant Vojske Republike Srpske daje, odnosno prihvata ocenu o stanju borbene
22 gotovosti po svim elementima ocenjivanja i, na osnovu toga, saopštava ono šta je
23 bitno, kako ocenjuje borbenu gotovost. Ovde samo da podsetim da ovoj oceni

24

25

26

27

28

29

30

1 prethode ocene komadanata korpusa za svoje korpuse, koji su... koje su trebali
2 blagovremeno dostaviti. I na osnovu toga i na osnovu najb... zaključaka koji se
3 često na samom savetovanju *on-line* dopisuju, to je u tom delu završna reč što se
4 tiče borbene gotovosti.

5 P: I odmah nakon toga, u 22.30h, vidimo da se daju prijedlozi, zaključci
6 i zadaci za Vojsku Republike Srpske u 1995. godini. I, na osnovi ovoga
7 dokumenta, vidimo da načelnik Uprave za operativno-nastavne poslove Glavnoga
8 štaba, kao i načelnik organa za operativno-nastavne poslove jedinica, su bili
9 zaduženi za formiranje tih prijedloga, zaključaka i zadataka.

10 Biste li nam mogli kazati kakva je bila uloga tih organa u formiranju
11 prijedloga i zaključaka o kojima se ovdje govori?

12 O: Pošto analiza borbene gotovosti podrazumeva blagovremen */sic/*
13 dobijene pisane materijale o borbenoj gotovosti korpusa, a ujedno i izlaganje
14 nadležnih starešina tokom analize borbene gotovosti, praktično svi vodeći organi
15 za operativno-nastavne poslove Vojske Republike Srpske zajedno rade i po
16 njihovom mišljenju definišu i pišu ono što je predlo... ne po njihovom mišljenju,
17 nego prikupljaju ono što je predloženo usmeno. Na osnovu toga, oni formulišu
18 predlog zaključaka i zadataka, i izlažu ga u ovom vrlo kratkom vremenu, koji se
19 kasnije operacionalizuje */sic/*.

20 P: A organi za operativne poslove koji su zaduženi za ove poslove, da li
21 su oni također bili zaduženi za formuliranje sadržaja tih prijedloga?

22 O: Sadržaje predloga su iznosili govornici, a oni su bili zaduženi za
23 evidentiranje tih sadržaja, grupisanje tih sadržaja i, posle, izlaganja. A
24 govornici su bili komadanti, pomoćnici komadanata, načelnik Generalštaba... ima
25 cela grupa tamo.

26

27

28

29

30

1 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Možemo li pokazati stranicu 5 na
2 englesku, a za B/H/S to je još uvek stranica 3? Na dnu te stranice vidimo ime
3 pukovnika Miletića, na samom dnu stranice.

4 P: Da li je pukovnik Miletić određivao sadržaj pojedinih priloga koji se
5 spominju u ovoj tabeli?

6 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Još jednom, gospodine predsjedniče, da
7 li govorimo o teoretskoj razini ili nečem što je vrlo specifično za ovaj
8 predmet? A ako bi ovo drugo bilo slučaj, onda molim da se stručnjaku postavljaju
9 pitanja koja su utemeljena. Ako govorimo samo o potpisu na dokumentu, a ne o
10 faktičkoj supstanci, mislim da pitanje nije u redu.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospođo Fauveau, da li želite
12 komentirati?

13 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Ja sam željela govoriti o pravilima koja
14 se tiču uobičajenih metoda. Ne znam o specifičnoj situaciji, odnosno kako je to
15 general Miletić radio, a kako je on to mogao napraviti.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Vanderpuye?

17 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Gospodine predsjedniče, svjedoka se
18 upućuje na sadržaj ovoga dokumenta, ili na intervencije u ovome dokumentu. Ako
19 svjedok nema posebnih saznanja o tome, onda molim da se pitanje povuče.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođa će preformulirati svoje
2 pitanje. Mislim da sam ovo čuo drugi put i mislim da je gospodin Vandepuye u
3 pravu.

4 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Preformulirat ću svoje pitanje.

5 P: Kako se ovaj tip dokumenata obično razrađivao? Kako se on razvijao, u
6 normalnim uvjetima?

7 O: Analiza borbene gotovosti je jedna običajna radnja koja - to sam i na
8 početku rekô - po strukturi je maltene definisana i po strukturi se ona ne bi
9 razlikovala u nijednoj vojsci. Ta radnja ima svoje elemente borbene gotovosti,
10 ima način kako se izlažu predlozi, ima način kako se zaključuje i, na kraju,
11 kako se završava. Svaka... svaka tačka ove analize borbene gotovosti, ona je već
12 predviđena i postoji u šablonu, koja se samo konkretizuje u određenom slučaju.

13 Svako daje predlog naziva svoje tačke, tako da je - evo, ovde možemo
14 uzeti primer ove dve tačke: "Problemi planiranja, razvoja i finansiranja VRS u
15 1994. godini"; taj predlog naziva te tačke daje onaj ko je iznosi, a to je
16 načelnik te Uprave za planiranje i razvoj.

17 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] A sada bih svjedoku željela pokazati
18 dokument 5D1206. To je naređenje Glavnoga štaba, datum je 23. januar 1995.
19 godine.

20 Prije nego što postavim pitanje, možemo li svjedoku pokazati zadnju
21 stranicu ovoga dokumenta, molim? Vidimo da dokument nosi ime komandanta,
22 general-pukovnika Ratka Mladića. A sada bih se vratila na prvu stranicu ovog
23 dokumenta, molim.

24 P: Ovaj plan, odnosno analiza borbene gotovosti koji smo maločas
25 vidjeli, sa imenom generala Miletića, da li bi ona trebala biti povezana na bilo

26

27

28

29

30

1 koji način sa ovim naređenjem koje je izdao general Mladić?

2 O: Ovde z... je neophodno da dešifrujemo metodologiju održavanja analize
3 borbene gotovosti. Ovde ima još nekol'ko elemenata. Analiza borbene gotovosti za
4 određenu godinu se uglavnom planira i godišnjim planom rada. Kao što se ovde
5 vidi, naređenje načelnika general... Glavnog štaba Vojske Republike Srpske poziva
6 se na taj plan rada. Ta se analiza radi po određenom šablonu i utvrđenoj
7 metodologiji. S ovim naređenjem komadant bliže određuje sadržaje i obaveze svih
8 izvršilaca kad... ove analize borbene gotovosti. Kada ovo naređenje ode u jedinice
9 i komadanti potčinjenih jedinica dostave svoje rezultate, onda se posle toga
10 pravi jedan nacrt plana realizacije. Nacrt... kad se napravi nacrt -

11 [Sudije vijećaju]

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Oprostite, mikrofoni mi nije radio.
13 Možete nastaviti, nemamo nikakvih problema.

14 SVJEDOK: Hvala. Kada se nacrt... napravi nacrt plana analize borbene
15 gotovosti, to je onaj prethodni plan koji je bio, nacrt plana ide kod komadanta
16 koji, u načelu, taj nacrt plana usaglasa sa vrhovnim komadantom - jer nijedan
17 plan ne sme da bude u konfliktu sa odlukama vrhovnog komadanta - kad ga on
18 usaglasa, on ga dâ na konačnu tehničku obradu. I tada taj plan bude tehnički
19 obrađen i taj plan čeka sve učesnike, kada dođu na analizu borbene gotovosti, na
20 stolu ili im se blagovremeno pošalje, ako se završi pre toga.

21 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Možemo li pokazati svjedoku stranicu 3
22 na B/H/S-u ove odluke? A na engleskom to će biti stranica 5. Vidjeli smo da
23 načelnik operativno-nastavnoga sektora ima ulogu u pripremi sastanka na kojem

24

25

26

27

28

29

30

1 će se izvršiti analiza borbene gotovosti Vojske Republike Srpske.

2 P: Da li drugi organi komande su također na neki način bili uključeni u
3 pripremu takve analize?

4 O: Ako znamo od čega se sastoji analiza borbene gotovosti, da se sastoji
5 od svih elemenata od kojih i postoji komanda, onda ne da su bili uključeni, nego
6 drugi organi komande su bili nosioci za svoje elemente. Pa je tako za element -
7 ja ću od pozadi da krenem - pozadinsko obezbeđenje bio nosilac general Đukić, za
8 bezbednost general Tolimir, i nadalje, a za obučenost je bio nosilac načelnik
9 Uprave za operativno-nastavne poslove.

10 P: Molim Vas, pogledajte točku 8. Na engleskom je to na zadnjoj
11 stranici, odnosno na 6. stranici dokumenta. U skladu sa ovom točkom 8, nakon
12 referisanja, komandant jedinice će predati načelniku Uprave za operativno-
13 nastavne poslove pripremljenu analizu borbene gotovosti za 1994. godinu. O kojim
14 se ovdje jedinicama radi, kad se kaže "komandant jedinice"?

15 O: Ovo su komadanti jedinica neposredno potčinjenih komadantu Vojske
16 Republike Srpske. Odnosi se na korpuse, KOV, vazduhoplovni korpus,
17 protivvazдушnu odbranu, puk i brigadu, školski centar "Balać", "Rajko Balać" i,
18 ne znam, sve jedinice - pošto nije urađen mobilizacijski razvoj. Ali je... u
19 suštini, to su jedinice neposredno potčinjene.

20 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Možemo li svjedoku sada pokazati dokazni
21 predmet 5P1207 /u engleskom transkriptu: "5D1207"/? To je naređenje Glavnoga
22 štaba koje nosi ime generala Tolimira, a koje je izdano 25. januara 1995.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 godine.

2 P: Možete li pogledati točku 2 ovoga naređenja?

3 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] To je na 2. stranici u engleskoj
4 verziji, točka 2.

5 P: U ovoj točki kaže se da je zadatak pomoćnika komandanta Glavnog štaba
6 za pozadinu određen ovim naređenjem. Kako pomoćnik komandanta za sigurnost - a
7 obzirom da ovo naređenje nosi ime generala Tolimira - kako on može odrediti koji
8 će biti zadaci pomoćnika komandanta za pozadinu?

9 O: Zna se da je analiza borbene gotovosti a...aktivnost na kojoj
10 prisustvuju svi komadanti jedne vojske strategijskog i operativnog nivoa. Na tim
11 analizama često prisustvuju i predsednici država. I sama ta činjenica ukazuju
12 /sic/ da je to bezbednosno vrlo riskant...riskantan trenutak i tačka koja može da
13 bude pogubna za jedinicu. U tim analizama, mere borbene gotovosti i mere
14 obezbeđenja su često puno veće nego u običnom stanju. I to je funkcionalna
15 nadležnost pomoćnika komadanta za obaveštajno-bezbednosne poslove. U ovoj tački
16 2 on je, samo iz svoje funkcionalne nadležnosti, insistirô na povećanim merama
17 bezbednosti; on je ušô u pojačane mere stražarskog obezbeđenja, stražarsko
18 obezbeđenje nije u njegovoj nadležnosti, ali čini mi se da su svi shvatili u kom
19 je cilju i da nikome nije smetalo što je malo iskočio iz svoje nadležnosti.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Vanderpuye, izvolite.

21 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući. U
22 transkriptu u retku 21 /u engleskom transkriptu: "22"/ stručnjak spominje šefa
23 bezbednosti, a ovde je potpis generala Tolimira. Želim samo biti siguran da se
24 ne radi o načelniku bezbednosti, već pomoćniku komandanta za obaveštajno-

25

26

27

28

29

30

1 bezbedonosne poslove.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Ovde je vrlo jasno da stranice i
3 reci koje imam nisu u skladu sa Vašim, ali u svakom slučaju to će se kasnije
4 provjeriti. Ono što ja imam sada je stranica 24, red 4, ono o čemu Vi govorite
5 kao o stranici 50, redak 21 /kako je prevedeno/.

6 Da li se slažete... odnosno, mislim da ste to dobro rekli i da bi se te
7 stvari trebale sada razjasniti sa svjedokom.

8 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Slažem se, kad se radi o funkciji
9 generala Tolimira, sa mojim kolegom iz Tužiteljstva.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro, onda, pa nastavimo.

11 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

12 P: Zašto su se organizirale te analize borbene gotovosti, ti sastanci,
13 odnosno referisanja o borbenoj gotovosti?

14 O: Nekol'ko puta sam rekô - da bi se donela kvalitetna odluka i da bi se
15 uspešno komandovalo, mora se poznavati stanje svojih jedinica. Najbolje ćete
16 stanje svojih jedinica poznati kad izvršite analizu borbene gotovosti. Onda
17 dobijate rendgensku sliku svoje jedinice, a komadant Vojske Republike Srpske je
18 dobijô s analizom borbene gotovosti rendgensku sliku Vojske Republike Srpske i
19 onda je znao šta, kako i može dalje da radi. Da je ovaj stav moj ispravan,
20 videćete iz akta kada je regulisano zadaci i obaveze posle analize borbene

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 gotovosti, kad je preduzeo mere da se borbena gotovost podigne na veći nivo.

2 P: Možete li nam reći za koje razdoblje, odnosno za koji interval se
3 organizira sastanak za referisanje o analizi borbene gotovosti? Koji period
4 pokrivaju takvi sastanci?

5 O: Redovna radnja za strategijski i operativni nivo, analiza borbene
6 gotovosti vrši se jednom godišnje; i to na kraju godine, odnosno početkom iduće
7 godine za proteklu godinu. Varedno /sic/ po potrebi, a za niže nivoe se vrši
8 češće.

9 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Sada bih Vam pokazala dokument 5D9766 /u
10 engleskom transkriptu: "5D966"/. To je naređenje Drinskoga korpusa od 17.
11 januara 1995., a tiče se analize borbene gotovosti Drinskoga korpusa.

12 P: Molim Vas da pogledate točku 5 ovoga naređenja, koja je na 2.
13 stranici. U ovoj točki 5 možemo pročitati najprije:

14 "Svi organi i sektori komande korpusa pripremit će se za godišnju
15 analizu po svojim funkcijama, a za potrebe zajedničke analize izradit će
16 potrebne preglede i sheme, radi boljeg sagledavanja stanja u korpusu u 1994.
17 godini.

18 "Nosilac pripreme analize bit će ONO komande korpusa i njima se treba
19 obraćati za sva nejasna pitanja."

20 Možete li objasniti koja je bila uloga organa za operativno-nastavne
21 poslove u pripremi analize, u skladu sa ovim naređenjem?

22 O: Uloga operativno-nastavnog organa u komandi Drinskog korpusa, i ovde
23 u tački 5, je definisana tačno onako u skladu, kako sam je ja objasnio, ulogu
24 operativno-nastavnog organa na nivou Glavnog štaba Vojske Republike Srpske. Gde
25 bi' potencirô sada konkretan zadatak, gde je komandant dao da svi po svojim

26

27

28

29

30

1 funkcijama pripremaju izveštaje, znači sadržajno izveštaje, da će izraditi
2 pog...potrebne preglede i sheme, radi pogle... radi sagledavanja stanja. A onda će,
3 sa operat... pomoćnikom načelnika štaba za operativno-nastavne poslove to
4 definisati kao jednu celinu, gde će on definisati je... redosled, vremenski
5 redosled, mesto, i slično.

6 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Možemo li se vratiti na prvu stranicu
7 ovoga naređenja, molim? U točci 2 vidimo elemente borbene gotovosti. I vidimo,
8 također, da postoji jedna greška u prijevodu trećega od ovih elemenata. Radi se
9 o "obuci", koja je krivo prevedena na engleskom.

10 P: Dakle, možete li Vi pročitati koji su to elementi koji ulaze u
11 analizu borbene gotovosti? Redom ih pročitajte.

12 O: Da. Prvi element analize borbene gotovosti je rukovođenje i
13 komandovanje.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Jedan trenutak, ja nisam čuo prijevod
15 ovoga što Vi sada govorite.

16 SVJEDOK: Prvi element borbene gotovosti je rukovođenje i komandovanje.
17 Drugi element borbene gotovosti je moral, verska i pravna pitanja. Treći element
18 borbene gotovosti je borbena obuka i vaspitanje. Četvrti element borbene
19 gotovosti je mobilizacijsko-organizacijski, finansijski i personalni... ne,
20 morgani... mobilizacijsko-organizacijski i personalni poslovi. Ne razumem ovaj...
21 ovde je dosta, ovaj, z...zakrečen ovaj deo. Sledeći element - pozadinsko
22 obezbeđenje. Sledeći element je obaveštajno-bezbednosno obezbeđenje; i sledeći
23 element administrativno i kancelarijsko poslovanje.

24 Ovde se može zaključiti da ovaj četvrti element glasi: mobilizacijsko-
25 organizacijsko formacijski i personalni poslovi.

26 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Sada bih Vam pokazala dokument 5D1394.

27

28

29

30

1 Radi se o analizi borbene gotovosti Drinskoga korpusa za 1994. godinu. 5D1394 je
2 broj dokumenta.

3 PREVODITELJICA: Gospođa nije uključila mikrofon.

4 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Ovaj dokument nosi datum 28. januara
5 1995.

6 P: Iz onoga što smo vidjeli u dokumentima Glavnoga štaba i na temelju
7 Vašega iskustva, da li elementi ove analize bi trebali biti izloženi za vrijeme
8 analize sveukupne borbene gotovosti Vojske Republike Srpske, koja je bila
9 održana 29. i 30. januara?

10 O: Metodološki je uvek precizirano da potčinjeni sastavi, u konkretnom
11 slučaju korpusi, dostave svoje pisane analize pre analize koja se vrši na nivou
12 Glavnog štaba. I tada se organizuje proučavanje analize od strane svih organa iz
13 svoje nadležnosti, a da se... na samoj analizi komadanti dostave svoja izlaganja,
14 koja su izneli na analizi. I u tom kontekstu je ovo trebalo da bude pre analize
15 u Glavnom štabu Vojske Republike Srpske, i da sve nadležne starešine sagledaju
16 tu analizu.

17 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Meni bi trebala sada 20. stranica na
18 B/H/S-u, a 22. na engleskom.

19 P: Pri dnu ove stranice vidimo osnovne zadatke u 1995. godini.

20 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Pokažite nam, molim Vas, još niže ovu
21 stranicu.

22 P: Prema ovome što tu piše, zadatak broj 4, komanda korpusa treba naći
23 rješenje za potpuno zatvaranje enklava Srebrenice i Žepe. Tko je odredio ovaj
24
25
26
27
28
29
30

1 zadatak Drinskome korpusu u januaru 1995.?

2 O: Ovaj zadatak Drinskom korpusu je dat 1993. godine i onda ga stalno
3 ponavlja. A praktično uvek... nikad nije bio izvršen do kraja dok nisu razdvojili
4 posle enklave, u julu.

5 P: Porazgovarajmo malo o ovome što ste upravo kazali.

6 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Ali, u tu svrhu, molim Vas pokažite
7 svjedoku dokazni predmet 5D988. To je mjesečni plan Drinskoga korpusa za 11.
8 mjesec 1994. Točka 3 kaže da treba izvršiti potpuno zatvaranje enklave
9 Srebrenica; dakle, to je bio jedan od glavnih zadataka Drinskog korpusa u
10 novembru 1994.

11 P: Da li to odgovara onome što ste Vi maloprije kazali?

12 O: Apsolutno. O...on se pojavljuje na različite načine. Samo me čudi kako
13 je mogô to biti mesecima i godinama težišni zadatak i da nikad ne bude izvršen.
14 Ovde se govori o zatvaranju enklave Srebrenica, što automatski podrazuma... raz...
15 rasp... podrazumeva razdvajanje enklava. Ovaj zadatak ima neki put različite
16 oblike, ali suština je ista - uvek se planira, nikad se ne izvrši.

17 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] A sada bih se vratila na dokazni predmet
18 5D1394; naime, na analizu borbene gotovosti Drinskoga korpusa. Htjela bih
19 pokazati 21. stranicu na B/H/S-u, odnosno 23. na engleskom.

20 P: U zadnjem dijelu ovoga dokumenta Drinski korpus predlaže da Vrhovna
21 komanda i Glavni štab pronađu rješenje za eliminaciju enklava. Da li je takav

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 prijedlog uobičajen - dakle, prijedlog podređene jedinice - da li je on
2 uobičajen u vojnome sustavu?

3 O: Ovaj predlog je neuobičajen i van konteksta. Ako vam neko dve godine
4 naređuje il' naredi da razdvojite, a vi posle dve godine izađete sa predlogom da
5 eliminišete, to je vojnički van konteksta.

6 P: Vidite li neku vezu između ovoga prijedloga i direktive broj 7?

7 O: Ne vidim nikakvu vezu direktive broj 7, odnosno 7/1; što se tiče,
8 ovaj, enklava bila je apsolutno precizna i jasna.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Vanderpuye, izvolite?

10 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Ja ne znam da li se
11 radilo o prijevodu, ali pitanje je bilo konkretno postavljeno u vezi s
12 direktivom broj 7, a odgovor je u vezi s direktivom broj 7/1, pa bih htio da se
13 to pojasni.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja pretpostavljam da je svjedok morao
15 čuti i shvatiti pitanje, naime da se radi o direktivi broj 7. Ono što bih ja
16 htio znati: da li on u svom odgovoru govori o direktivi broj 7 ili, pak, o
17 direktivi 7/1.

18 A Vi ste, gospodine generale, čovjek koji može dati odgovor na to
19 pitanje.

20 SVJEDOK: I piše tako kako sam rekô: direktiva i 7 i direktiva 7/1 su
21 bile precizne i jasne. Obadve direktive.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Vanderpuye, niste dobili
23 odgovor na pitanje.

24 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Da, to nije odgovor na moje pitanje,
25
26
27
28
29
30

1 ali mislim da je gospođa Fauveau ispitivala svjedoka.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Gospođu Fauveau, ja ću ovo
3 prepustiti Vama, ne bih se ja htio sada uplitati.

4 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Da li bismo se mogli ograničiti na
5 direktivu broj 7?

6 SVJEDOK: Apsolutno.

7 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

8 P: Dakle, ja ću Vam u vezi s time postaviti pitanje.

9 Dakle, da li bi prijedlog Drinskoga korpusa mogao biti od utjecaja ili
10 da li bi mogao imati veze s direktivom broj 7?

11 O: Ovaj predlog Drinskog korpusa u tački 1 nema uticaj na direktivu broj
12 7.

13 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Sada bih Vam pokazala dokazni predmet
14 5D1208. To je naređenje Glavnoga štaba od 16. februara 1995. Na dokumentu se
15 nalazi ime generala Milovanovića.

16 P: Molim Vas, pogledajte ovo naređenje, pa nam kažite da li ono na bilo
17 koji način ima veze s analizom borbene gotovosti koja je obavljena krajem prvoga
18 mjeseca.

19 O: Po sadržaju, ovo nema veze sa direktivom... sa analizom borbene
20 gotovosti koja je obavljena u tom periodu. Ovo je jedno tekuće naređenje sasvim
21 drugog tipa, gde traži podatke o neprijatelju. I to, ovaj, tačno precizno po
22 elementima.

23 P: Da li bi ovo naređenje moglo imati ikakve veze s pripremom direktive
24 broj 7?

25 O: Po sadržaju bi moglo da ima, ovaj, veze, da se... da se vidi odnos
26 snaga ili bilo šta drugo na osnovu čega bi se predlagale druge aktivnosti.

27 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Da, gospodine predsjedavajući. Da li
28 bismo mogli prekinuti sada zato što bih trebala pokazati jedan dokazni predmet.

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, to sam i ja namjeravao.

2 Gospodine generale, mi ćemo sada prekinuti s radom za danas. Nastavit
3 ćemo sutra. Isti savjet kao i jučer - molim Vas, nemojte ni s kim kontaktirati,
4 odnosno ni s kim nemojte razgovarati o sadržaju Vašega iskaza dok ne budete
5 skroz gotovi.

6 Rasprava je prekinuta, nastavljamo sutra u 9 sati.

7 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim, ustanite.

8 ... Sjednica završena u 13.44h.

9 Nastavak zakazan za srijedu,

10 14.01.2009. u 9.00h.

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30